

ÎN C H E I E R E

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Todorov Marko Stefanov,
reprezentat de avocatul Frumosu Nicolai,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Todorov Marko Stefanov împotriva Societății Comerciale „Wings Media” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la apărarea onoarei și demnității prin recunoașterea ca fiind false și defăimătoare a relatărilor cu privire la fapte, obligarea la dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 28 august 2019 Todorov Marko Stefanov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale „Wings Media” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la apărarea onoarei și demnității prin recunoașterea ca fiind false și defăimătoare a relatărilor cu privire la fapte, obligarea la dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 03 iulie 2019, pe portalul de știri www.lnews.md. a fost publicat un articol, în limba rusă, intitulat ”Один мошенник продал другому мошеннику. Детали о прошлом нового владельца сети dutyfree” (Un escroc a vândut altui escroc. Detalii din trecutul noului proprietar al rețelei duty-free).

A explicat că, în conținutul articolului s-a relatat despre aceea că Ilan Șor, în aprilie 2019, a vândut compania SC „Dufremol” SRL cetățeanului bulgar Todorov Marko Stefanov. La fel, în articol au fost expuse pretinsele probleme cu autoritățile financiare din Republica Bulgaria ale lui Todorov Marko Stefanov.

A menționat că, articolul “Один мошенник продал другому мошеннику. Детали о прошлом нового владельца сети duty-free” conține relatări false cu privire la fapte care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Todorov Marko Stefanov, a căror dezmințire o solicită.

A afirmat că, prin textul din conținutul articolului „Один мошенник продал другому мошеннику” a rezultat cu certitudine atribuirea calificativului de

“escroc” și persoanei care a cumpărat compania SC „Dufremol” SRL în concret lui Todorov Marko Stefanov.

A considerat că, acest calificativ se referă la o persoană care a săvârșit o infracțiune de escrocherie, iar redacția portalului de știri www.lnews.md comunică publicului, în lipsa oricărei probe, despre faptul că Todorov Marko Stefanov este un infractor care a comis o infracțiune de escrocherie.

A declarat reclamantul că, nu este escroc și nu a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii de escrocherie.

A susținut că, defăimătoare sunt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conviețuire (normele morale) și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular. Portalul de știri a relatat informații cu referire la atribuirea calității de escroc, nu doar condamnabile moral, dar și penal, prin urmare caracterul defăimător a expresiei respective este unul evident.

A indicat că, din conținutul articolului publicat, redacția portalului de știri nu doar face niște declarații absolut false și defăimătoare, dar încalcă și un principiu fundamental de drept (prezumția nevinovăției), consacrat de Constituția Republicii Moldova.

Cu referire la informația „В прошлом имел проблемы с финансовыми ведомствами своей страны” în articolul publicat s-a menționat că Todorov Marko Stefanov, în trecut a avut probleme cu autoritățile financiare din Republica Bulgaria, însă expunerea respectivă se bazează pe informația preluată de pe site-ul bivol.bg (site de investigații jurnalistice din Republica Bulgaria), în care se precizează că societatea comercială “Variant-Consult”, societate în care Todorov Marko Stefanov a activat din anul 2007, pe parcursul anilor 2009-2016, i-au fost aplicate sechestre de către 7 autorități financiare și citează “В период с 2009 по 2016 год семь финансовых учреждений накладывали арест на акции компании на разные суммы - от 5.000 до 100.000 левов...”.

A menționat Todorov Marko Stefanov că, în anul 2008, a înstrăinat participațiile sale din compania “Variant-Consult” (contractul de transfer al părților sociale anexat la cerere), iar afirmațiile conform cărora ar fi avut probleme cu autoritățile financiare din Bulgaria, cu trimitere la sechestrele aplicate asupra companiei respective, în momentul în care reclamantul nu mai deținea în proprietate părțile sociale ale companiei date, sunt false și defăimătoare. Caracterul defăimător al acestor relatări constă în aceea că se relatează publicului larg opinia precum că Todorov Marko Stefanov este o persoană de afaceri controversată, care se eschivează cu rea-credință de la executarea obligațiilor.

Referitor la textul „Компания представила один годовой финансовый отчет в 2009 году ” a relatat că, Todorov Marko Stefanov, în anul 2008, a înstrăinat participațiile sale din compania “Variant-Consult”. Respectiv, mențiunea că sechestrele au fost aplicate anume asupra companiei reclamantului este falsă și defăimătoare, deoarece în perioada 2009-2016 Todorov Marko Stefanov nu mai deținea părți sociale din compania respectivă.

A specificat că, și informația „ Компания представила один годовой финансовый отчет в 2009 году ” este falsă și defăimătoare, deoarece, în perioada în care Todorov Marko Stefanov a deținut în proprietate compania “Variant-

Consult” (2007-2008), aceasta a prezentat rapoartele financiare instituției abilitate din Republica Bulgaria.

A invocat că, și în acest caz, caracterul defăimător este unul evident, astfel fiind comunicate publicului fapte reprobabile, în concret încălcarea legislației financiar contabile din statul de origine al reclamantului.

A afirmat că, la data de 27 iulie 2019, în adresa instituției media a fost expediată o cerere prealabilă prin care s-a solicitat dezmințirea/rectificarea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte, care a fost restituită, de către factorul poștal, cu mențiunea nereclamat.

Prin hotărârea din 23 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) s-a admis parțial acțiunea. S-a recunoscut ca fiind false și defăimătoare următoarele relatări expuse față de reclamantul Todorov Marko Stefanov, în articolul din data de 03 iulie 2019, răspândite pe portalul/site-ul www.lnews.md, rubrica „Economica”: “Один мошенник продал другому мошеннику”. S-a obligat pârâtul de a publica dezmințire, în aceeași sursă mass-media: portalul/site-ul www.lnews.md, rubrica „Economica” cu privire la relatările false și defăimătoare cu privire la fapte, expuse față de reclamantul Todorov Marko Stefanov, cu textul: „Avînd în vedere informația falsă și defăimătoare expusă față de cet. Todorov Marko Stefanov, în articolul din data de 03 iulie 2019, care se relevă din relatarea: „Один мошенник продал другому мошеннику”, dezmințim această relatare ca fiind falsă și defăimătoare, cu referire la persoana enunțată, în sensul în care îi atribuie cet. Todorov Marko Stefanov, diminutivul de „escroc”. S-a încasat din contul Societății Comerciale „Wings Media” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Todorov Marko Stefanov, cheltuielile de judecată în sumă de 200 lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Todorov Marko Stefanov, reprezentat de avocatul Nicolae Frumosu.

S-a admis apelul declarat de Societatea Comercială „Wings Media” Societate cu Răspundere Limitată, s-a casat parțial hotărârea din 23 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) în partea recunoașterii ca fiind false și defăimătoare relatările expuse față de Todorov Marko Stefanov, în articolul din data de 03 iulie 2019, răspândite pe portalul/site-ul www.lnews.md, rubrica „Economica” și obligarea de a publica dezmințire, în aceeași sursă mass-media: portalul/site-ul www.lnews.md, rubrica „Economica” și s-a emis o nouă hotărâre după cum urmează: S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Todorov Marko Stefanov împotriva Societății Comerciale „Wings Media” Societate cu Răspundere Limitată în partea recunoașterii ca fiind false și defăimătoare a relatărilor expuse față de Todorov Marko Stefanov, în articolul din data de 03 iulie 2019, răspândite pe portalul/site-ul www.lnews.md, rubrica „Economica” și obligarea de a publica dezmințire, în aceeași sursă mass-media: portalul/site-ul www.lnews.md, rubrica „Economica”. În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 ianuarie 2020 s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că conform art. 3 alin.(3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrîngereri prevăzute de

lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

În conformitate cu art. 4 alin. (1-3) din Lega cu privire la libertatea de exprimare statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. Pe lângă garanțiile prevăzute la art.3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

Potrivit art. 7 alin. (1) din Legea menționată orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Instanța de apel a relatat că la caz, Societatea Comercială „Wings Media” Societate cu Răspundere Limitată a utilizat termenul de „escroc” în raport cu Todorov Marko Stefanov în limba rusă reprezentând o opinie, apreciere morală și etică a persoanei și nu ca relatare despre infracțiuni comise, or nu face trimitere la careva acțiuni cu pretins caracter penal.

Mai mult, interpretarea termenului „escroc” din limba rusă a fost efectuată în mod restrictiv, limitându-se la accepțiunea de persoană care a săvârșit o infracțiune de escrocherie, în condițiile când termenul are mai multe sensuri, fiind un cuvânt polisemantic.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că cele relatate supra denotă existența unui raport de proporționalitate între respectarea demnității și onoarei și libertatea de expresie, în contextul când termenul de „escroc” reprezintă o judecată de valoare și nu o relatare despre fapte.

La acest segment de analiză, dacă faptele sunt definite ca eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită (art.2 Legii despre libertatea de exprimare), atunci „...cerința de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei verității în acest caz ar constitui o încălcare a libertății de exprimare” (Hotărârea CEDO din 21.12.2004 în cazul Busuioc vs. Moldova).

Potrivit cererii de chemare în judecată, însăși Todorov Marko Stefanov a recunoscut că informația publicată de Societatea Comercială „Wings Media” Societate cu Răspundere Limitată a fost preluată de pe un site de investigații jurnalistice din Republica Bulgară, iar în acest sens, CEDO reamintește că, știrile bazate pe interviuri, editate sau nu, constituie unul din cele mai importante mijloace prin care presa este în măsură să joace rolul său vital de „câine de pază” (cauza Observer și Guardian împotriva Regatului Unit; cauza Jersild împotriva Danemarcei).

La 11 ianuarie 2021, Todorov Marko Stefanov, reprezentat de avocatul Frumosu Nicolai a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și parțial a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integral a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume art.7 alin.(1)-(3), art.26 alin.(1)-(2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, circumstanță ce constituie un temei de casare a deciziei instanței de apel, art.432 alin.(2) lit.a) Cod de procedură civilă.

Mai mult ca atât, art. 12 alin.(4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare prevede condițiile în care o persoană poate să-și exprime opinia referitor la vinovăția altei persoane.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 13 octombrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 23 noiembrie 2020 (f.d.102-103). Prin urmare, cererea de recurs declarată la 11 ianuarie 2021, se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 03 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind

din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Todorov Marko Stefanov, reprezentat de avocatul Frumosu Nicolai.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Todorov Marko Stefanov, reprezentat de avocatul Frumosu Nicolai se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru